

NEOPLASIA I.

Dr Madaras Lilla
egyetemi docens

II. Sz. Patológiai Intézet
2021. október 7.

Neoplasia-definíció

- Neoplasia=neoplasma=tumor
- **Genetikailag módosult sejtek** kontrollálatlan és koordinálatlan **proliferációja** (ami a kiváltó stimulus megszűnte után is fennmarad)
- **Clonalis proliferatio** - egyetlen genetikailag módosult sejtből

Neoplasia-sajátosságok I.

- Benignus vagy malignus
- **Benignus:**
  - macroscopia and microscopia „békés”
  - Localizált (nincs környezeti infiltráció, áttét)
  - Sebészileg eltávolítható (!)
  - Nem okozza a beteg halálát (!)

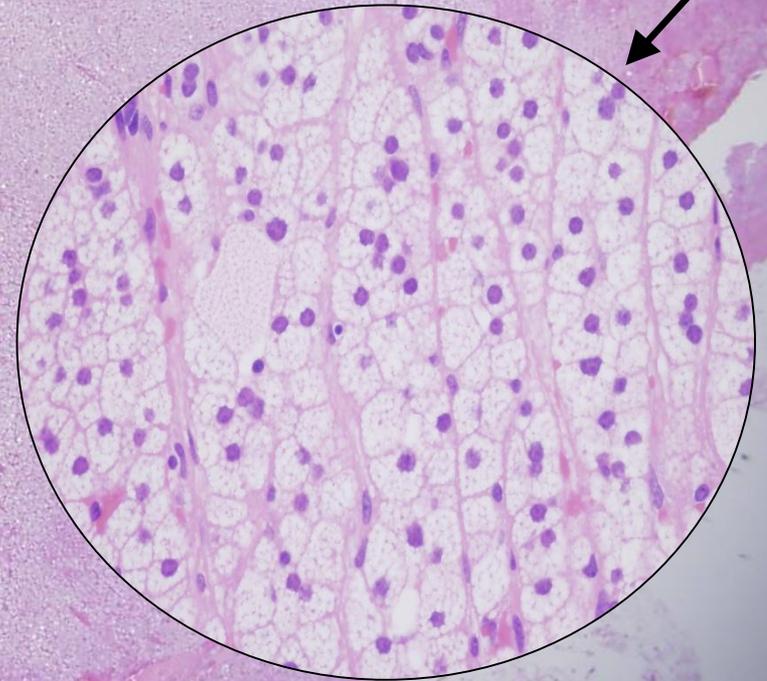
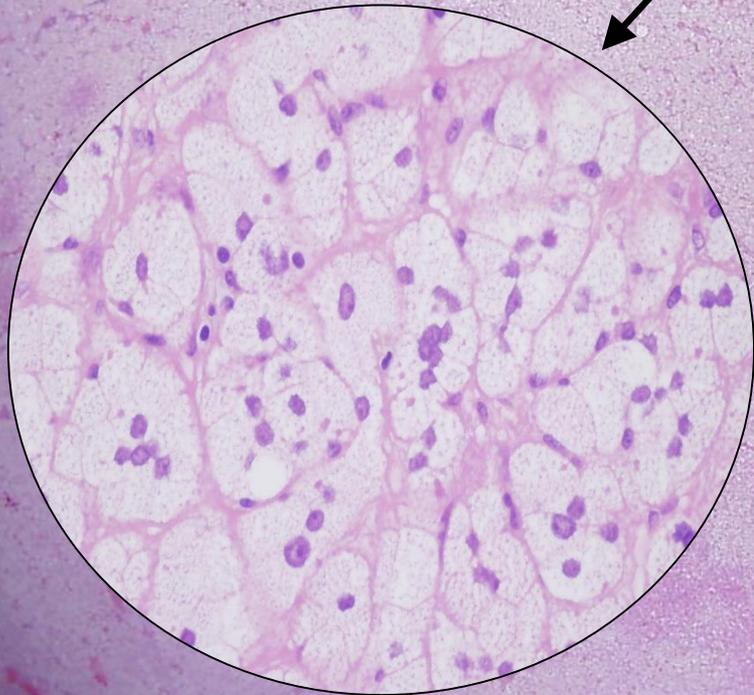
Mellékvese kéreg-adenoma

Benign tumor- morfológia

TUMOR =

NORMAL

Leiomyoma- myometrium

Neoplasia- Sajátosságok II.

- **Malignus:**
  - Invázió (környező szövetek destrukciója)
  - Metastasis
  - A beteg halálát okozhatja
  - Rák- általános kifejezés
  - Carcinoma (pl. laphám cc, adenocarcinoma...)-
hám eredetű
  - Sarcoma (fibrosarcoma, leiomyosarcoma,
angiosarcoma...)- mesenchymalis eredetű
  - Leukemia, lymphoma, melanoma malignum,
malignus teratoma ...

Gégerák

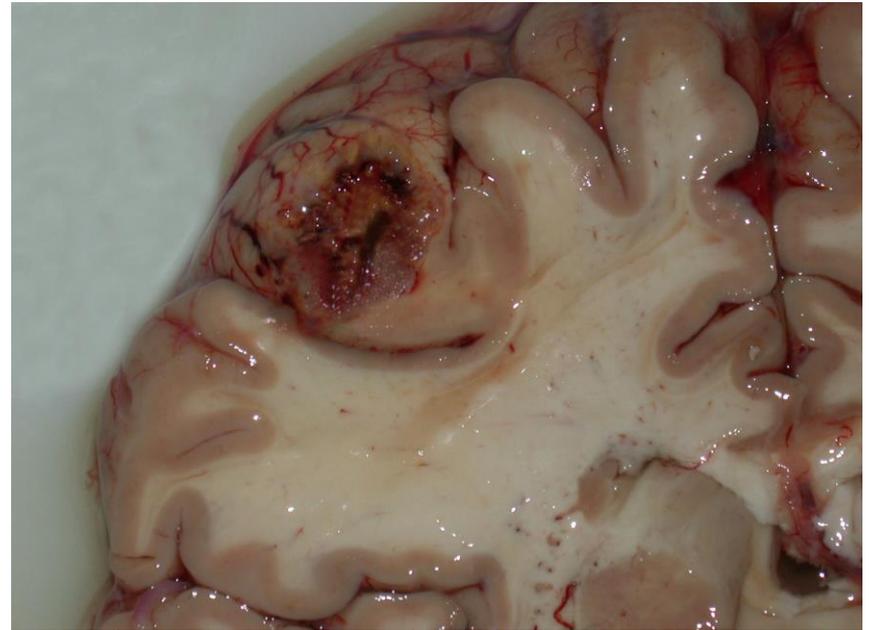
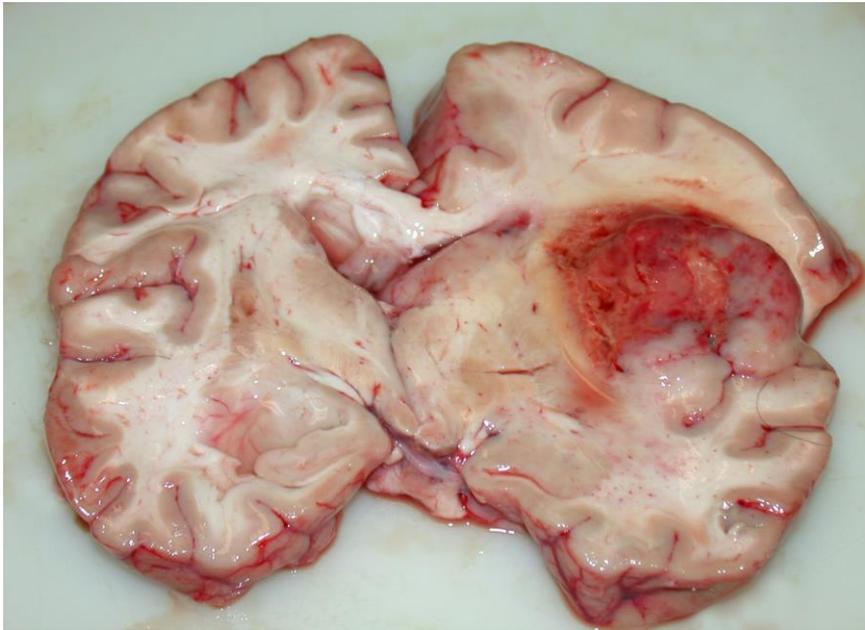
Hasnyálmirigy cc

Here malignant degeneration (seminoma+teratoma)

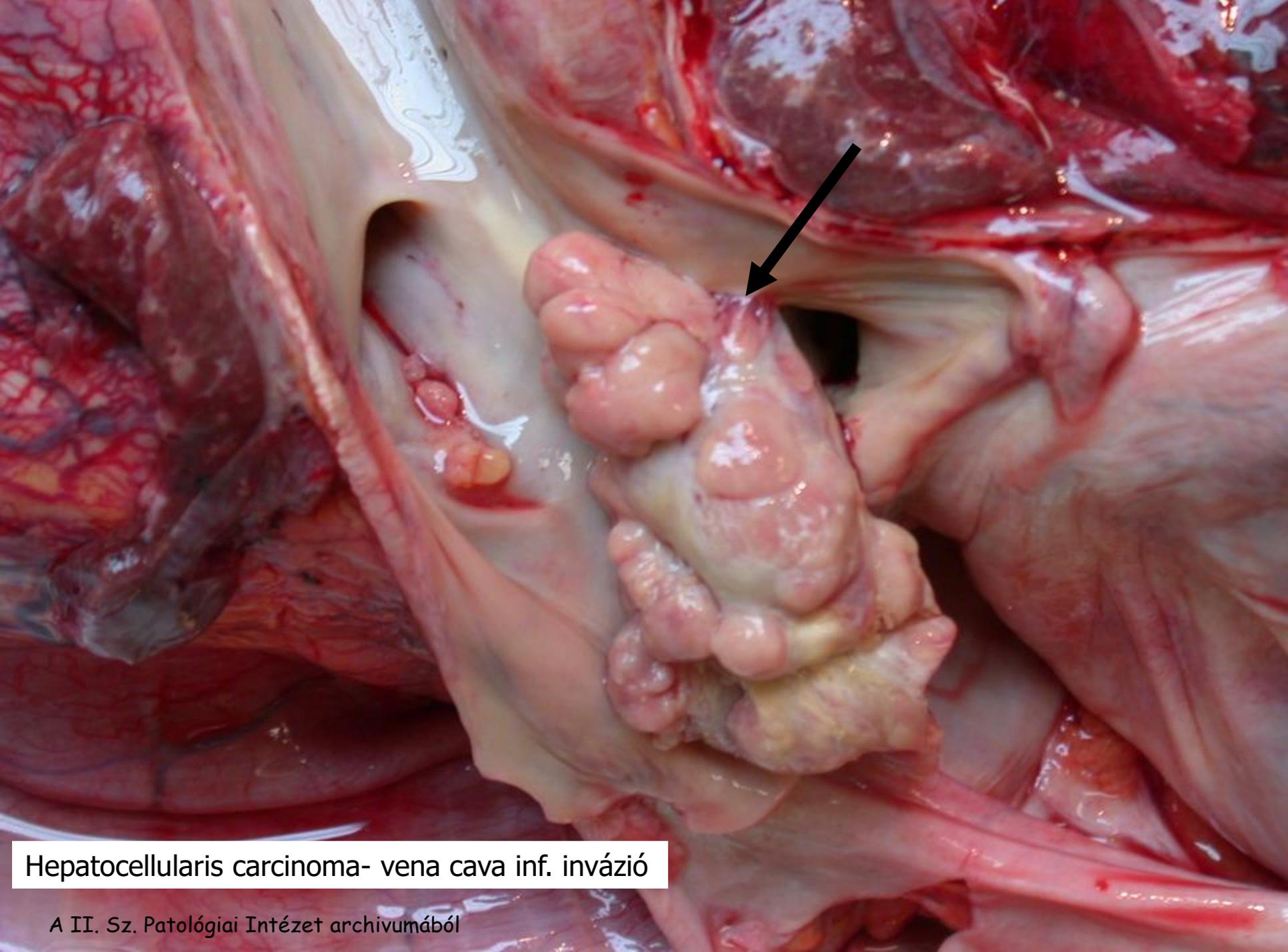

Agy- primer (Glioblastoma) és secunder (cc. pulm. metastasis) malignus daganata

Máj-primer (hepatocellularis carcinoma) és secunder (CRC metastasis) rosszindulatú daganat

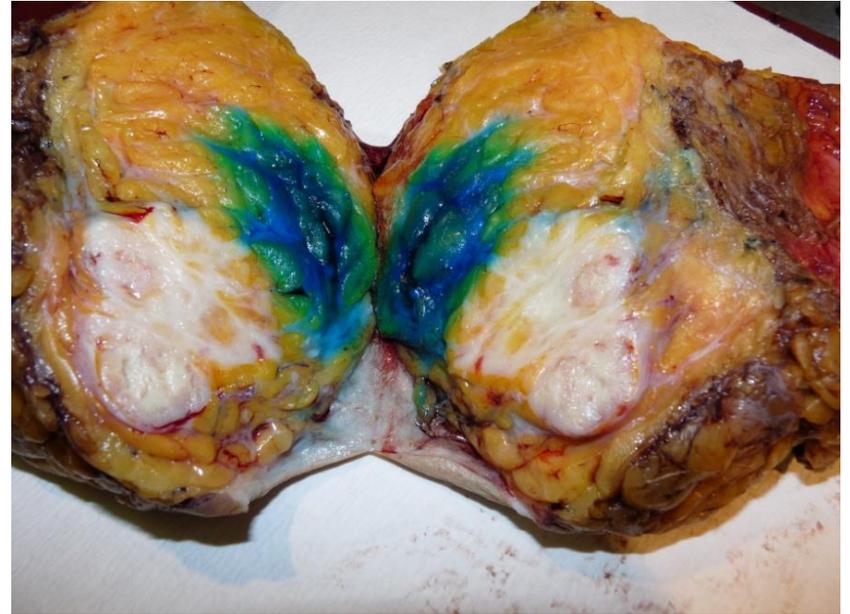

Hepatocellularis carcinoma- vena cava inf. invázió

Emlőrák (IDC)

Emlőrák-sentinel nyacs jelölés

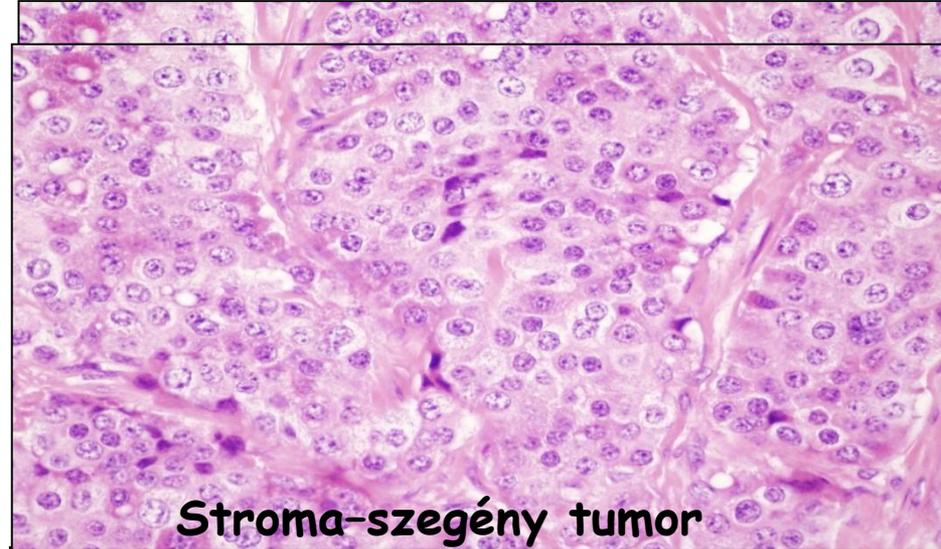

Emlőrák (IDC) és fibroadenoma

Neoplasia- sajátosságok III.

- Két fő komponens (benignus és malignus tumorok egyaránt)
  - **Parenchyma**: daganatsejtek
  - **Stroma**: kötőszövet, erek, lobsejtek (ly, macroph)
    - reaktív
    - A parenchyma a stromától függ (vérellátás, kötőszövetes alapállomány)
    - Cross-talk a parenchyma és a stroma sejtjei között
    - **Desmoplasia**: felszaporodott kollagén-gazdag stroma (a tumor kifejezetten tömött konzisztenciáját eredményezi- **scirrhusus daganat**- pl. emlőrák, cholangiocellulris cc)

Benignus tumorok- nomenclatura I.

- **-oma** (kivéve!-lymphoma, melanoma...)
- Mesenchymalis eredetű: **fibroma, osteoma, chondroma, lipoma**
- Izom eredetű: **rhabdomyoma, leiomyoma**
- Endothel : **hemangioma, lymphangioma**

Benignus tumorok- nomenclatura II.

- Hám eredetű
  - **Papilloma** (laphám vagy mirigyhám pl gége papilloma)-kesztyűujj-szerű
  - **Adenoma** (mirigyhám eredetű- nem feltétlenül mirigyes struktúrájú) pl. tubularis adenoma -colon mirigyes, de parathyroid adenoma, máj adenoma- solid)
  - **Cystadenoma** pl. serosus cystadenoma-ovarium

Benignus tumorok- nomenclatura III.

- melanocyta: **nevus**
- Nem csak egyféle tumorsejt (egy csíralemezből): **pleomorph adenoma (kevert tumor)**- pl. parotisban
- Nem csak egyféle tumorsejt (több csíralemezből): **érett teratoma** - pl. ovarium teratoma, sacrococcygealis teratoma

Malignanus tumorok -nomenclatura I.

- sarcoma
- Kevés stroma → → velős tapintatú
- Fibrosarcoma, liposarcoma, chondrosarcoma, osteosarcoma
- Angiosarcoma, lymphangiosarcoma
- Leiomyosarcoma, rhabdomyosarcoma

Malignus tumorok -nomenclatura II.

- Leukemia, lymphoma
- Melanoma malignum
- Malignus teratoma

Malignus tumorok -nomenclatura III.

- Hám eredetű: **carcinoma**
- Laphám eredetű : **laphámrák** (pl. cervix, nyelőcső, gége, tüdő...)
- Mirigyhámból származó: **adenocarcinoma** (gyomor, colon, cervix...)

TABLE 7-1 Nomenclature of Tumors

Tissue of Origin	Benign	Malignant
COMPOSED OF ONE PARENCHYMAL CELL TYPE		
<i>Tumors of Mesenchymal Origin</i>		
Connective tissue and derivatives	Fibroma Lipoma Chondroma Osteoma	Fibrosarcoma Liposarcoma Chondrosarcoma Osteogenic sarcoma
<i>Endothelial and Related Tissues</i>		
Blood vessels	Hemangioma	Angiosarcoma
Lymph vessels	Lymphangioma	Lymphangiosarcoma
Synovium		Synovial sarcoma
Mesothelium		Mesothelioma
Brain coverings	Meningioma	Invasive meningioma
<i>Blood Cells and Related Cells</i>		
Hematopoietic cells		Leukemias
Lymphoid tissue		Lymphomas
<i>Muscle</i>		
Smooth	Leiomyoma	Leiomyosarcoma
Striated	Rhabdomyoma	Rhabdomyosarcoma
<i>Tumors of Epithelial Origin</i>		
Stratified squamous	Squamous cell papilloma	Squamous cell carcinoma
Basal cells of skin or adnexa		Basal cell carcinoma
Epithelial lining of glands or ducts	Adenoma Papilloma Cystadenoma	Adenocarcinoma Papillary carcinomas Cystadenocarcinoma
Respiratory passages	Bronchial adenoma	Bronchogenic carcinoma
Renal epithelium	Renal tubular adenoma	Renal cell carcinoma
Liver cells	Liver cell adenoma	Hepatocellular carcinoma
Urinary tract epithelium (transitional)	Transitional-cell papilloma	Transitional-cell carcinoma
Placental epithelium	Hydatidiform mole	Choriocarcinoma
Testicular epithelium (germ cells)		Seminoma Embryonal carcinoma
<i>Tumors of Melanocytes</i>		
	Nevus	Malignant melanoma
MORE THAN ONE NEOPLASTIC CELL TYPE—MIXED TUMORS, USUALLY DERIVED FROM ONE GERM CELL LAYER		
Salivary glands	Pleomorphic adenoma (mixed tumor of salivary origin)	Malignant mixed tumor of salivary gland origin
Renal anlage		Wilms tumor
MORE THAN ONE NEOPLASTIC CELL TYPE DERIVED FROM MORE THAN ONE GERM CELL LAYER—TERATOGENOUS		
Totipotential cells in gonads or in embryonic rests	Mature teratoma, dermoid cyst	Immature teratoma, teratocarcinoma

A daganatos betegség kimenetelét esetlegesen kedvezőtlenül befolyásoló tényezők

- **Benignus tumorok**

- Lokalizáció (agy!)
- Necrosis, bevérzés
- Biológiailag aktív anyagok termelése (parathormon -parathyroid adenoma→→ csont resorptio, hypercalcaemia)

- **Malignus tumorok**

- Progressiv növekedés (lokálisan előrehaladott betegség) és metastasis
- Necrosis és bevérzés
- Cachexia
- Paraneoplasias tünetek

Emlőrák- Lokálisan előrehaladott betegség

MM bevérzett metastasisai

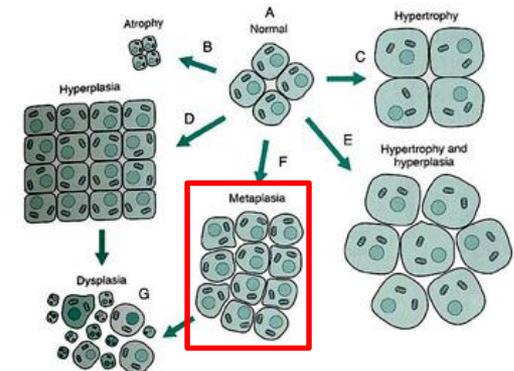
A neoplasticus folyamat tárgykörébe nem közvetlenül tartozó fogalmak

- **Hamartoma**- pl. tüdő, emlő
- **Choristoma**/heterotopiás szövet-pl. pancreas szövet Meckel diverticulumban (nem teratoma!!)

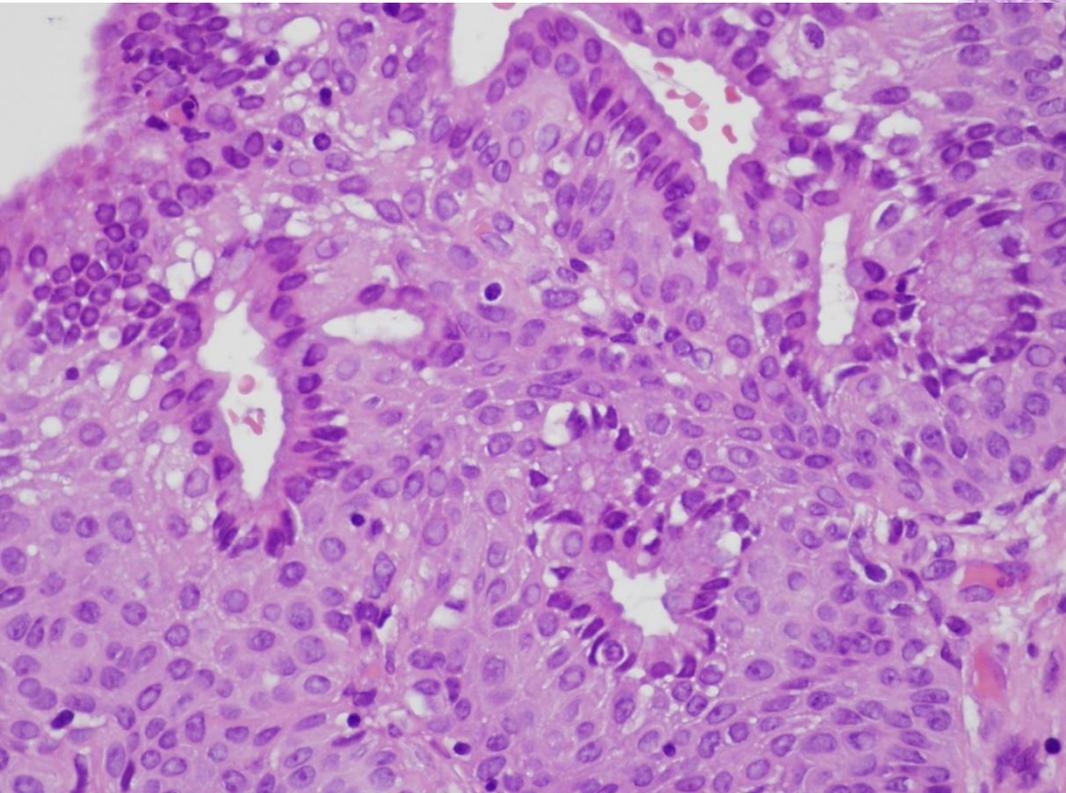
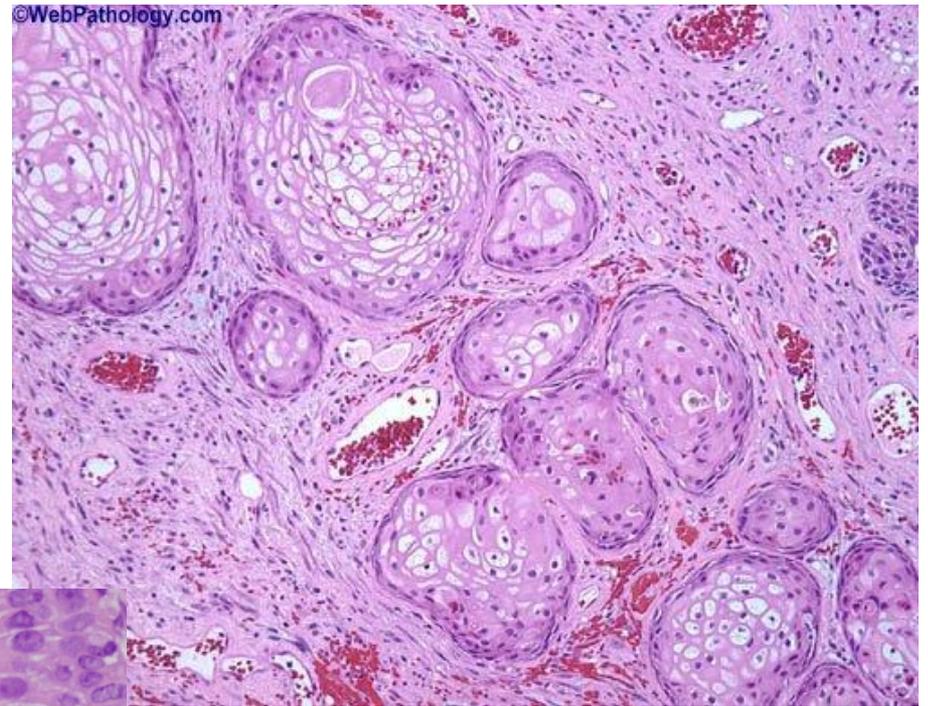
- **Metaplasia:**

- Érett sejtípust egy másik érett sejtípus helyettesít
- Reversibilis (adaptatio)
- Krónikus irritáció hatására

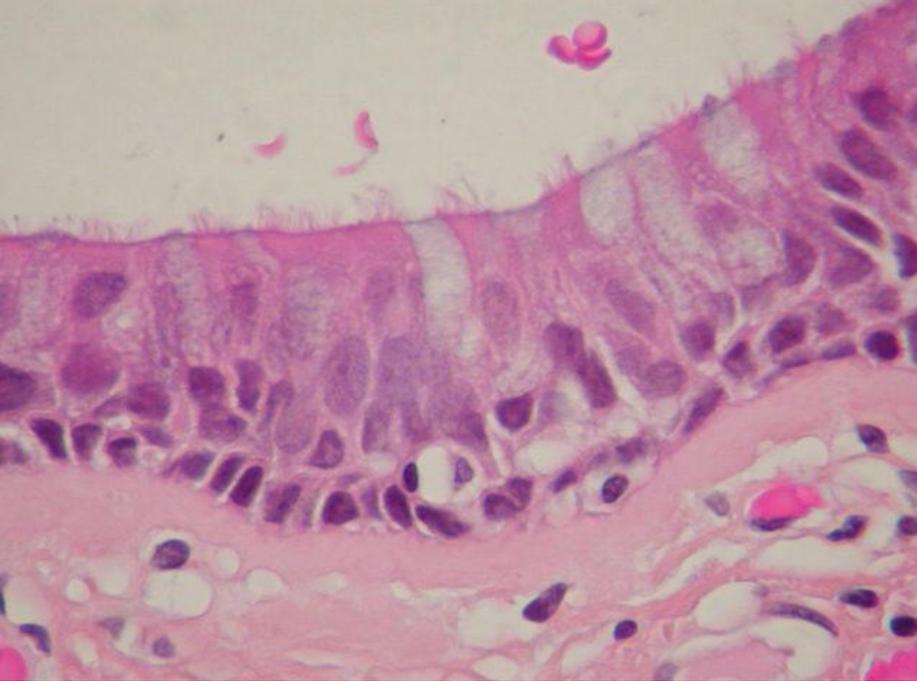
- **Formái:** Laphám mtpl. (bronchus, prostata, cervix, húgyhólyag)
Hengerhám mtpl. (Barett mtpl- nyelőcsőben)
Mesenchymalis (csont mtpl, porc mtpl)

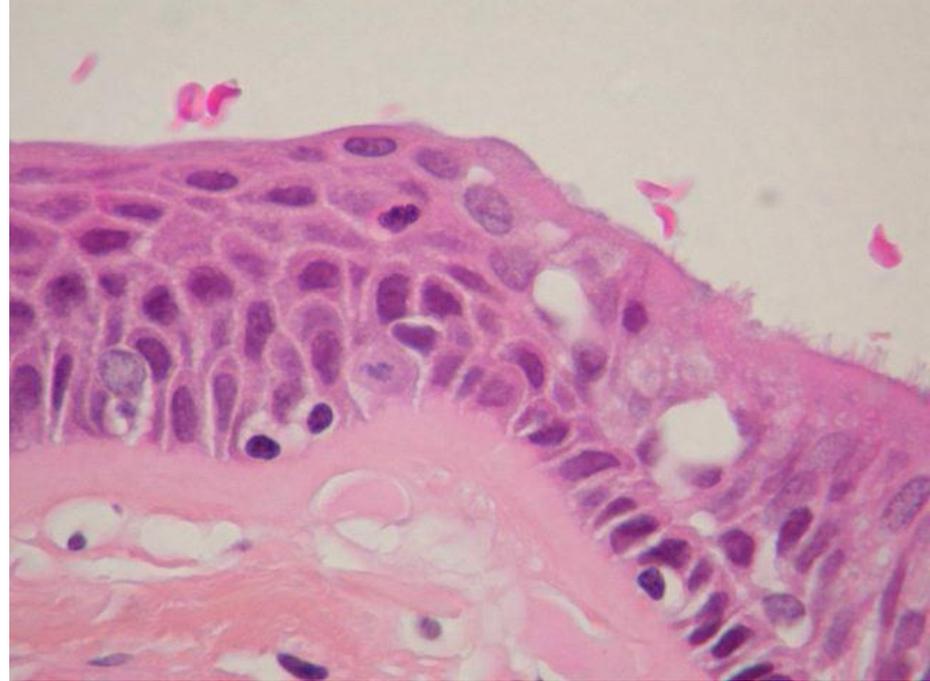
Prostata-laphám mtpl

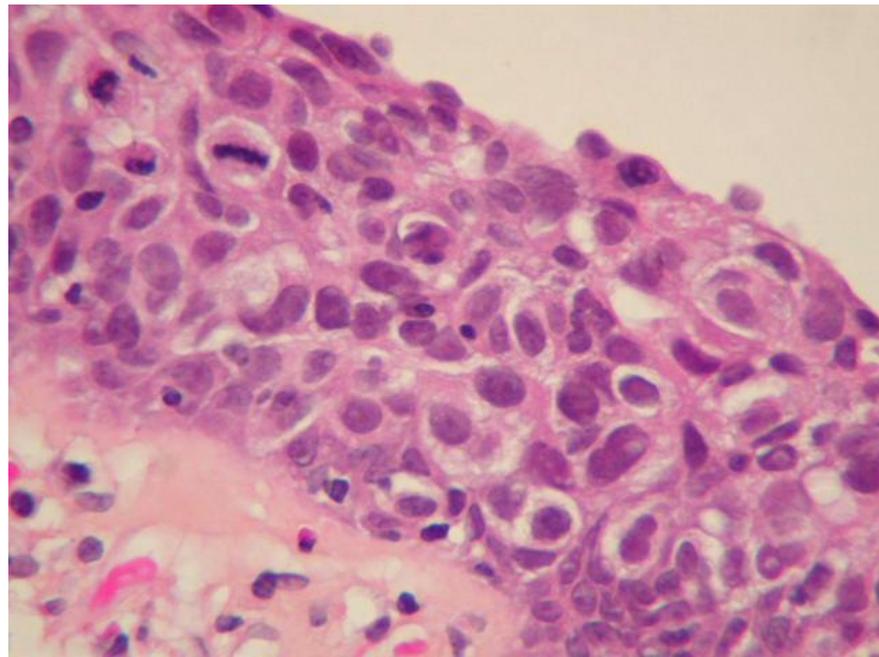
Endocervix- laphám mtpl

Normál respiratoricus hám

metaplasia

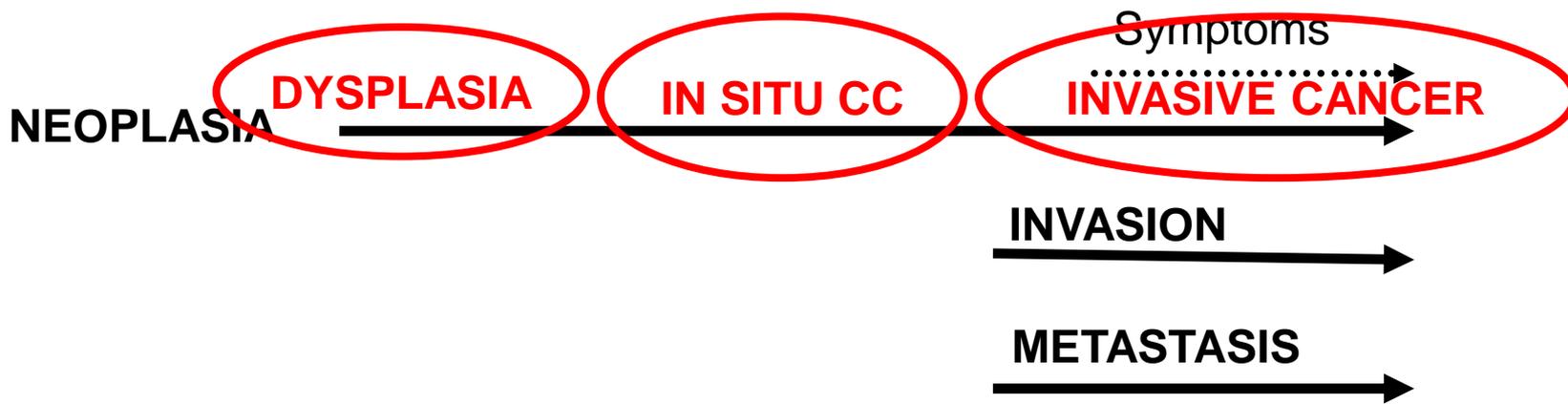

cc. in situ

Carcinogenesis

„Tumor stem cell”

Metastatic dissemination

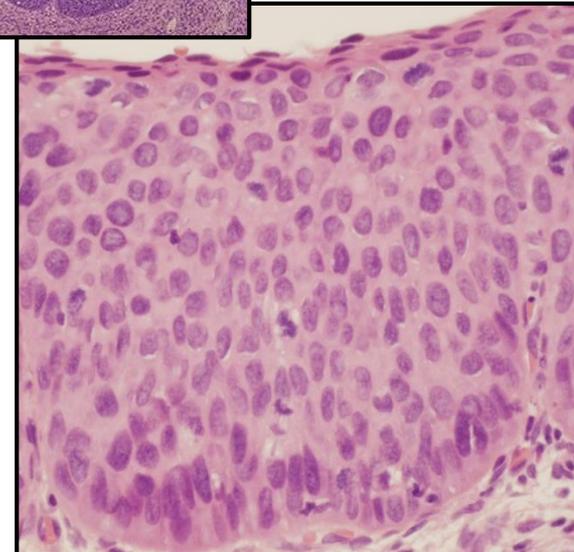
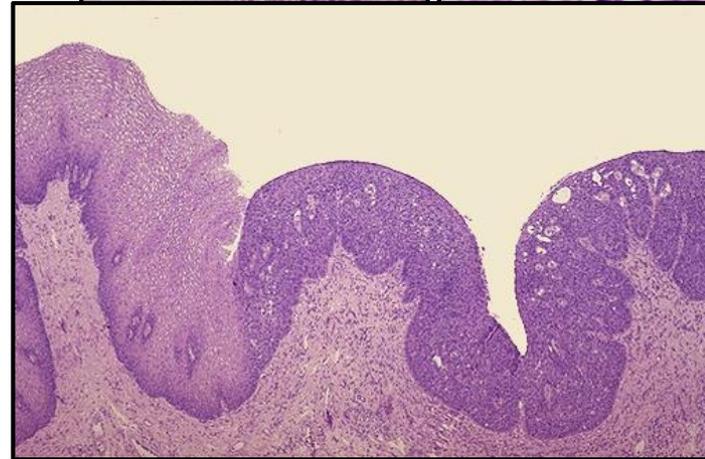
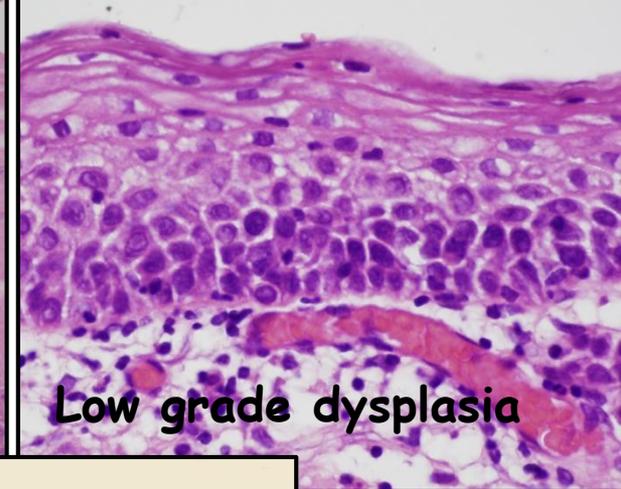
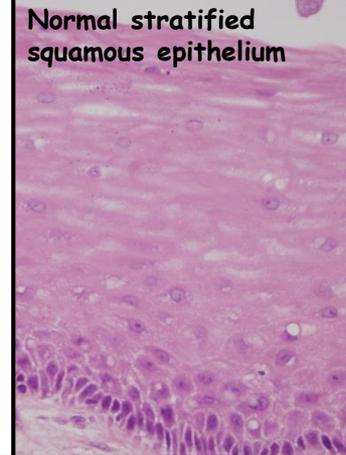

Carcinogenesis-morfológia I.

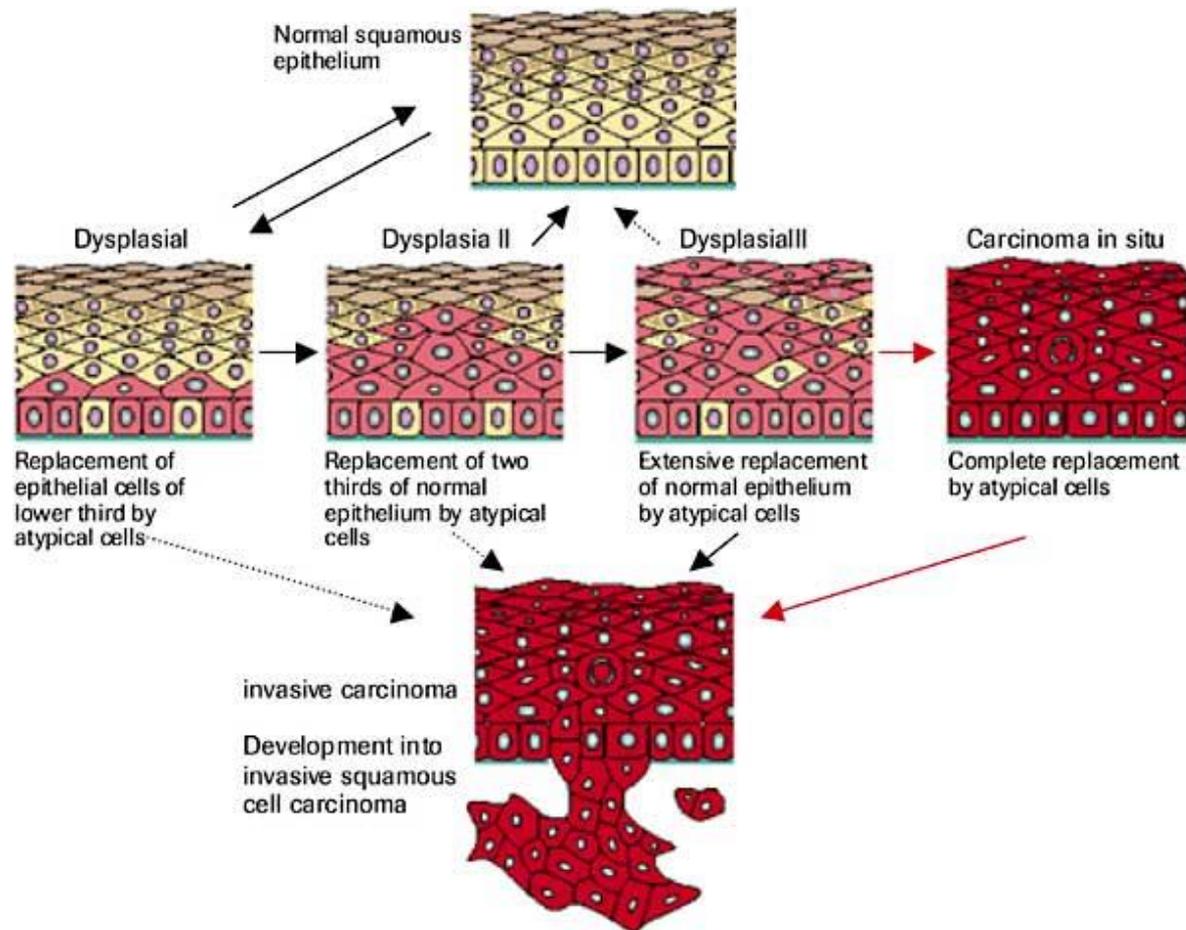
- **Dysplasia**
  - Többrétegű hámban
  - A normál sejtorientáció/polaritás elvesztése
  - **Polymorphismus**: alak, nagyság és festődésbeli különbségek a sejtek között
  - Emelkedett mitosis szám
  - Osztódo sejtalakok a hám magasabb rétegeiben
  - In situ cc, invazív cc megelőző állapota lehet

Dysplasia

- Sejtorientáció elvesztése
- Basal sejtekre emlékeztető sejtek
- Megnövekedett sejtmag méret
(Mag/Cytoplasma arány megnövekszik)
- Hyperchromasia
- Nucleolusok
- Osztódó sejthalakok a hám magasabb rétegében
- Emelkedett mitózis szám
- Bizarr sejtek
- Polymorphismus

A dysplasia lehetséges kimenetele

Carcinogenesis-morfológia II.

- **In situ carcinoma**
  - **Intakt membrana basalis** → → nincs invázió
  - A neoplasztikus proliferáció csak a hámréteget érinti

Carcinogenesis-morfológia III.

- **Invazív carcinoma**

- Tumor a lamina propriában/subepithelialis kötőszövetben és azon túl

- **Differentiatio** ↔ **anaplasia**

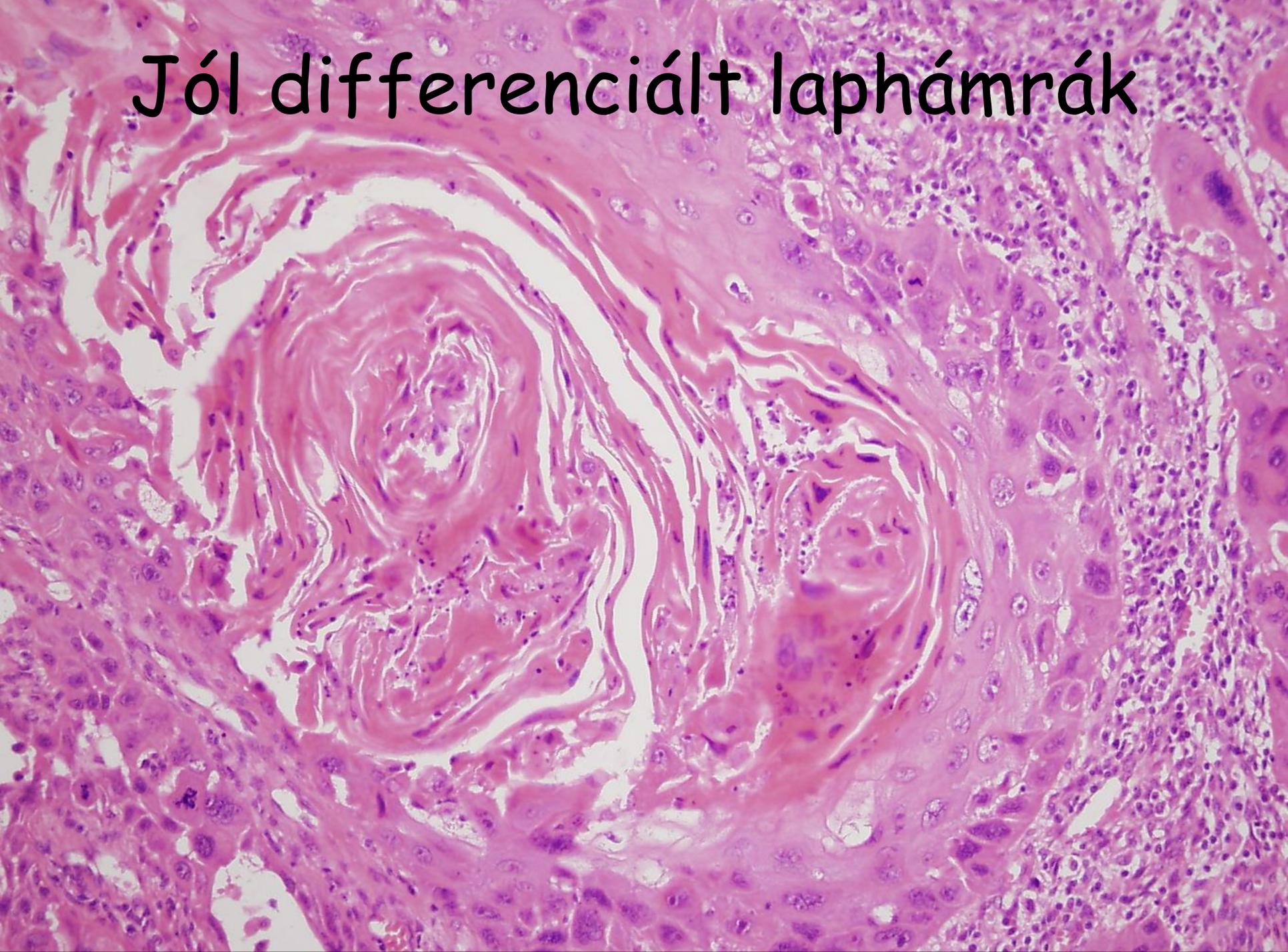
- **Differentiatio**: a tumor mennyire emlékeztet a kiindulási szövet sejtjeire morfológia és funkció tekintetében

- Jól differenciált
- Közepesen differenciált
- Alacsonyan differenciált (anaplasticus)

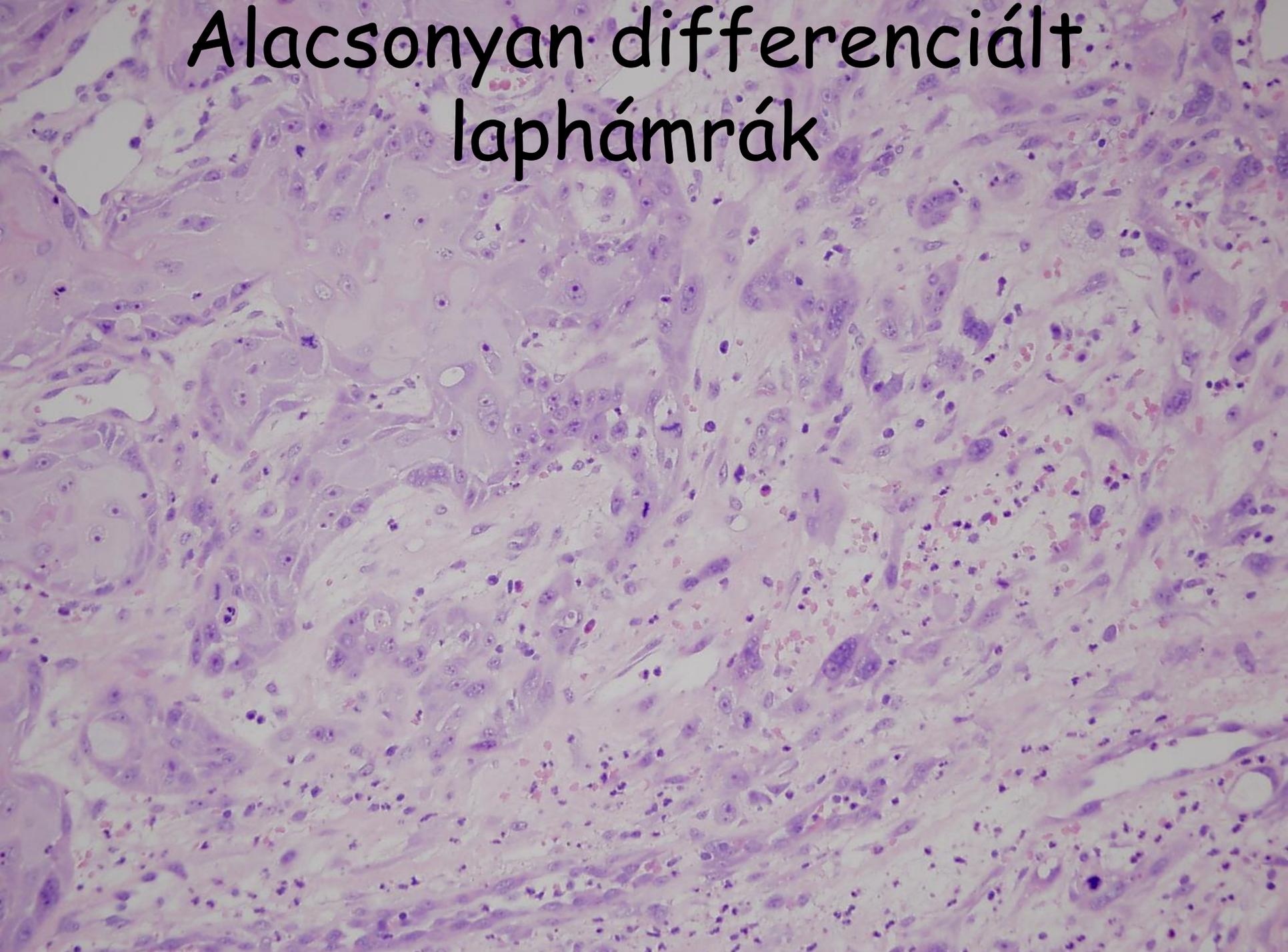
GRADE

- **Anaplasia**: a differenciáció teljes hiánya

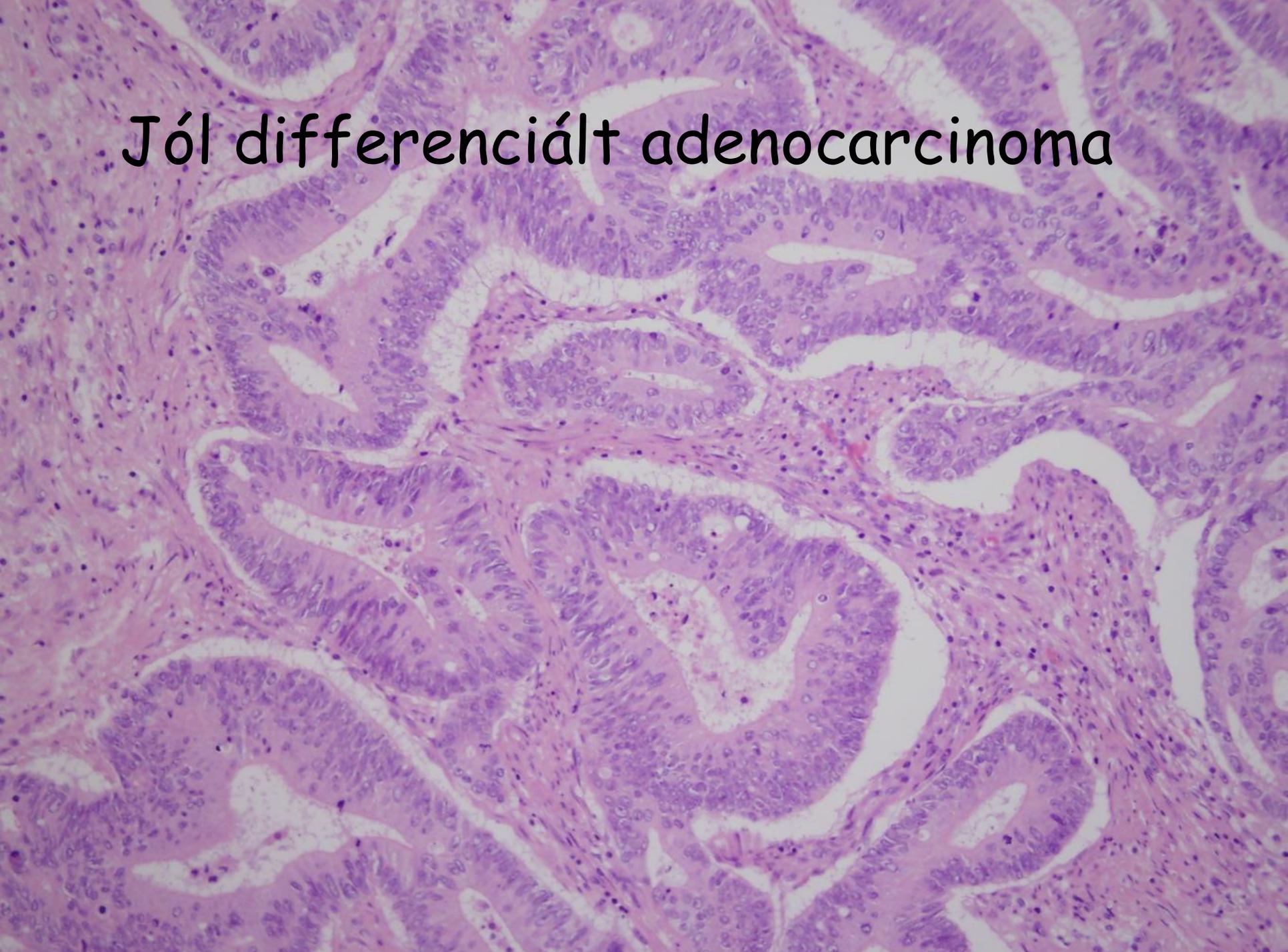
Jól differenciált laphámrák

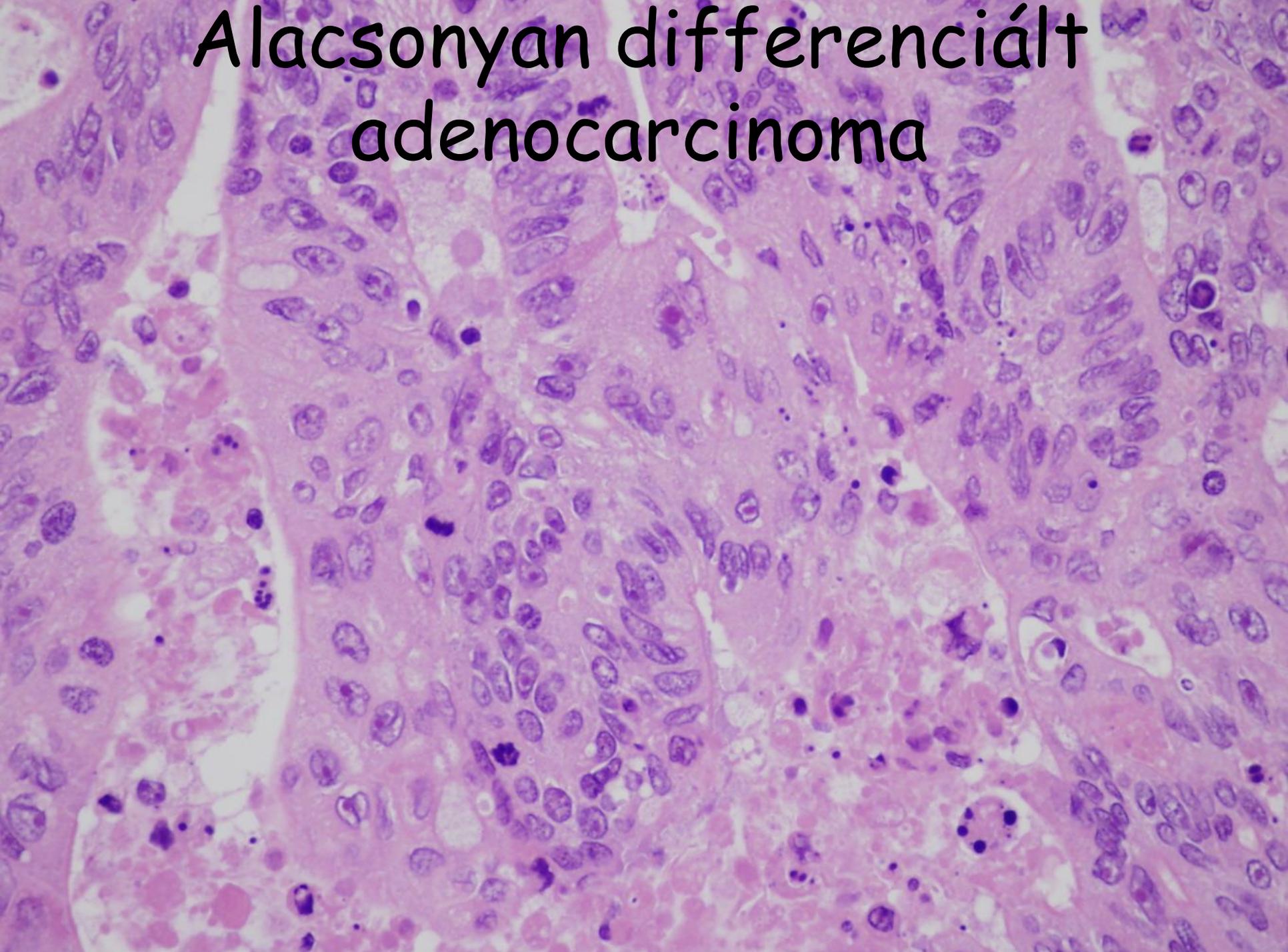
Alacsonyán differenciált laphámrák

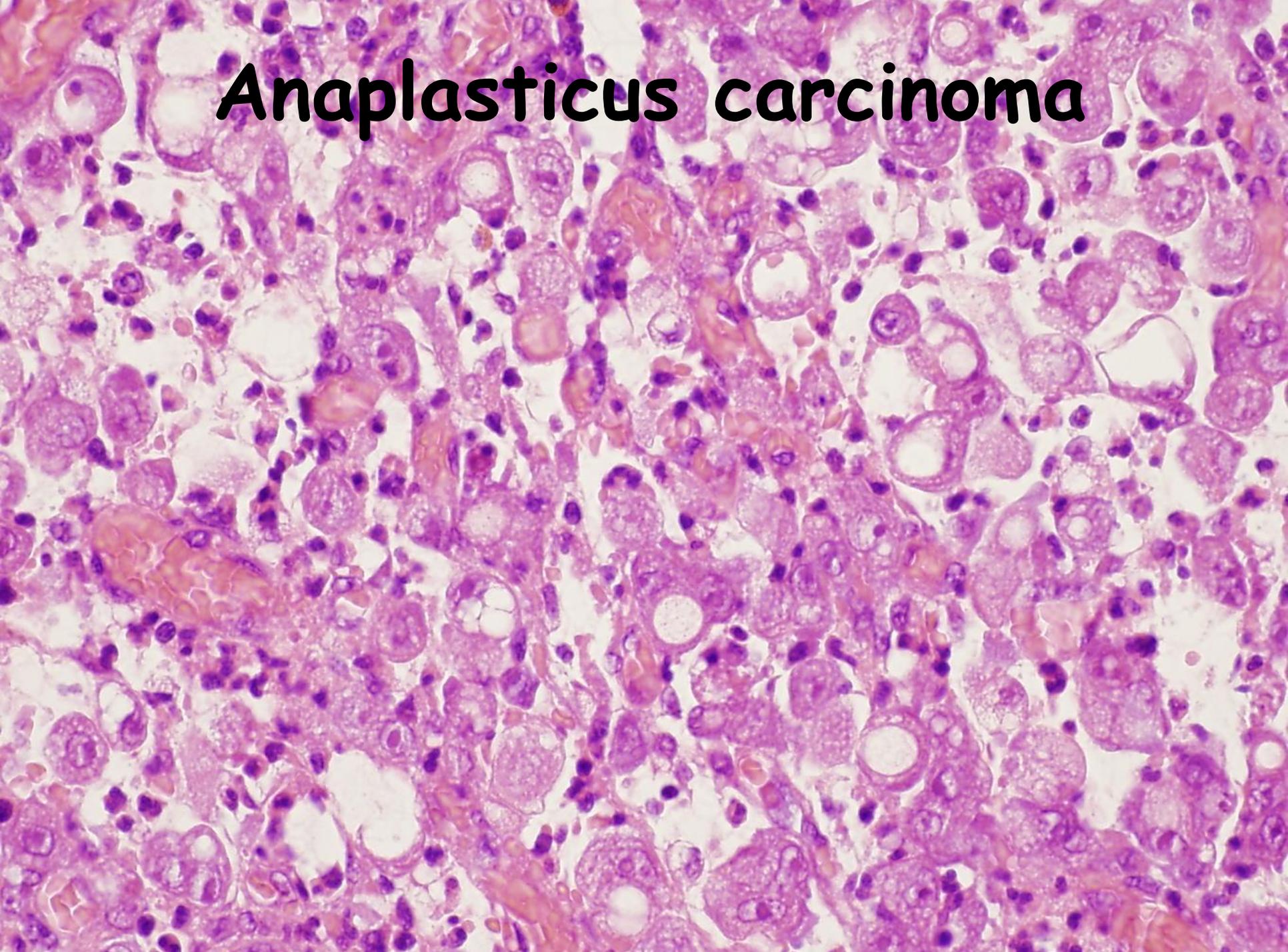
Jól differenciált adenocarcinoma

Alacsonyán differenciált adenocarcinoma

Anaplastic carcinoma

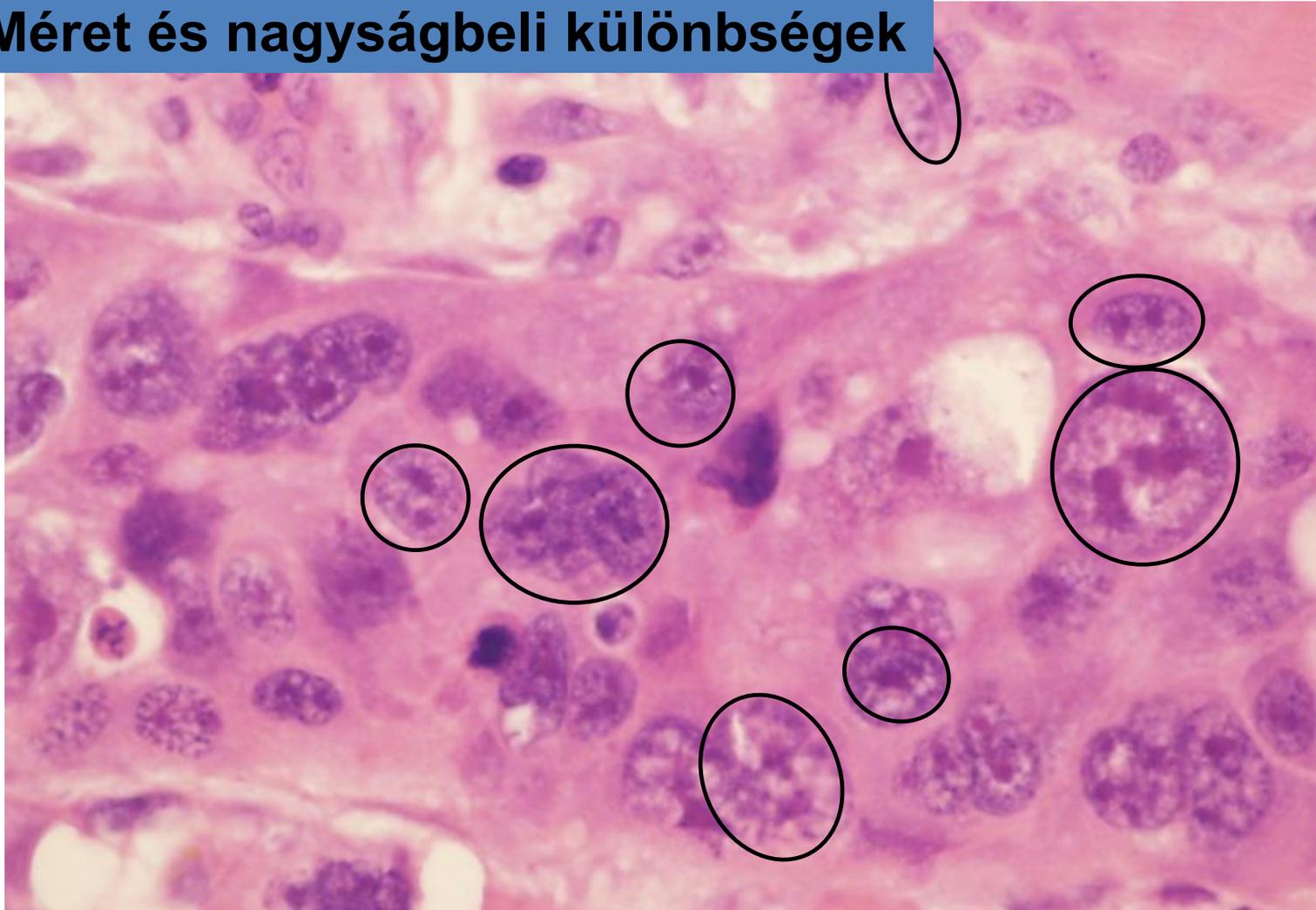

Carcinogenesis- morfológia IV.

- **Invazív tumor-** egyéb mikroszkópos jellemzők
  - Polymorphismus
  - Sejtorientáció elvesztése
  - Abnormális magstruktúra
    - hyperchromasia
    - Nagy sejtmagok (emelkedett mag/cytoplasma arány)
    - Egyenetlen magkontúr
    - Nagy nucleolusok
  - Mitosisok/atypusos mitosisok
  - Tumor óriássejtek

POLYMORPHISMUS

Méret és nagyságbeli különbségek

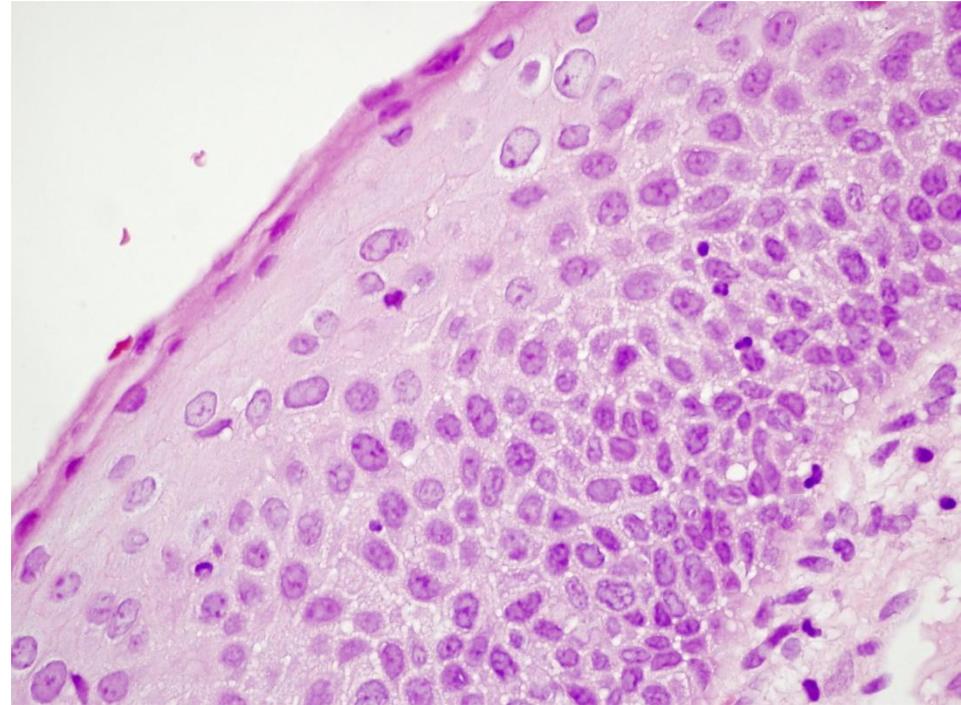
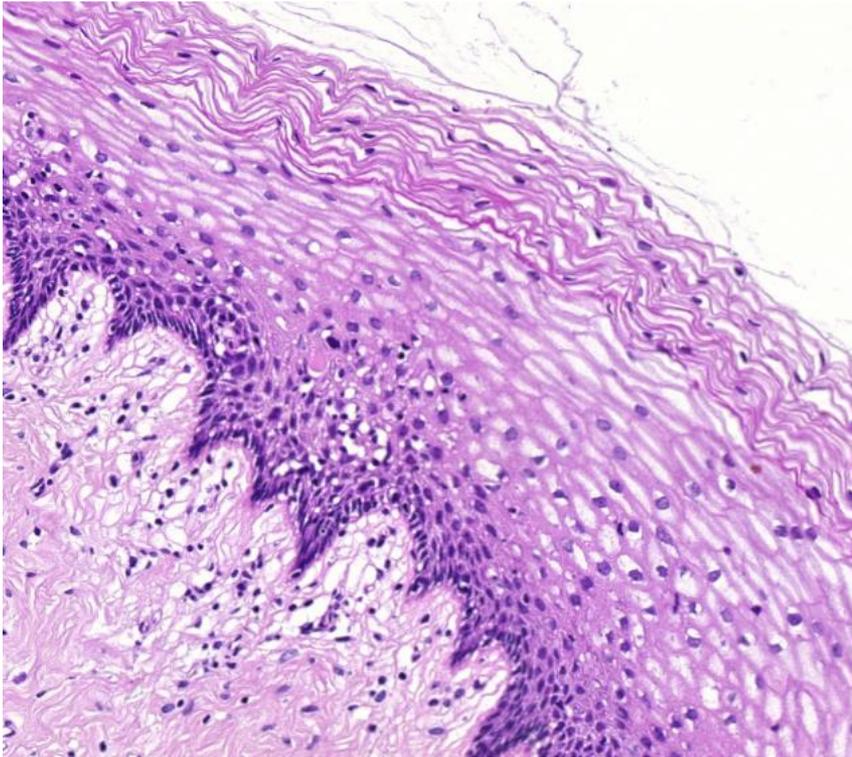

Sejtorientáció elvesztése

Fotó: Dr Kovács KA

Sejtorientáció elvesztése

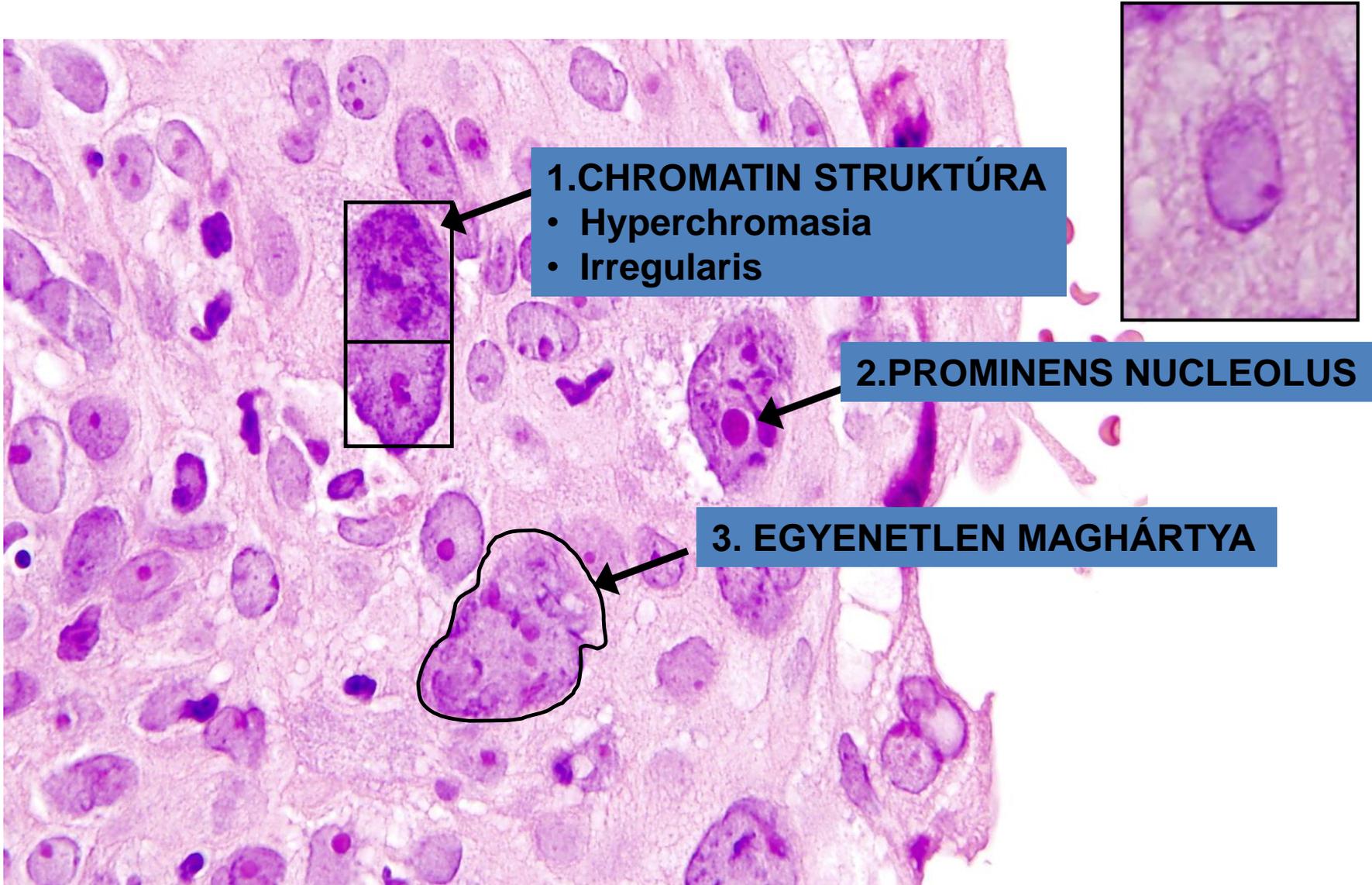
SEJTMAG MORFOLÓGIA I.

Sejtmag/cytoplasma arány

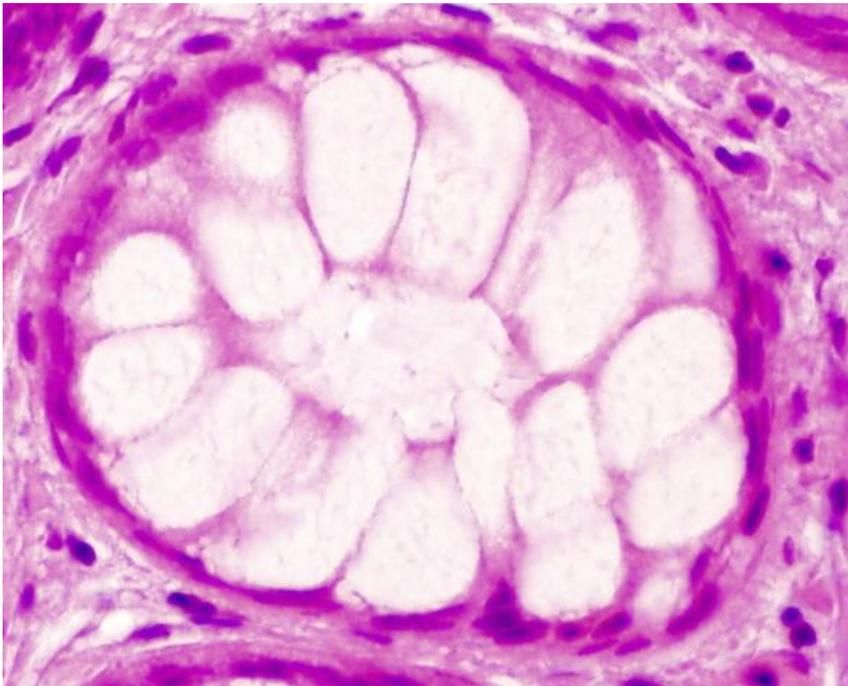
- Normál 1:4, 1:6
- Tumorsejt↑↑↑

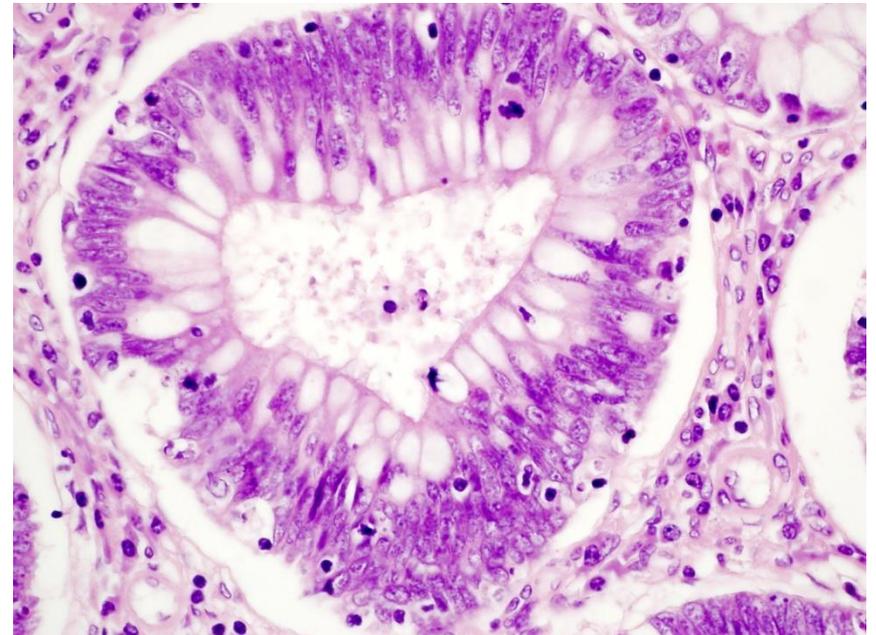
SEJTMAG MORFOLÓGIA II.

Abnormalis sejtmag orientáció

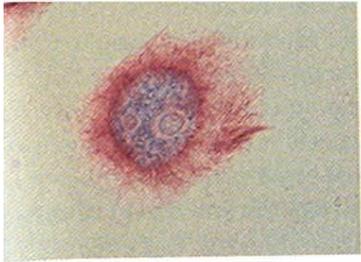
Normál – basalisan a sejtmag

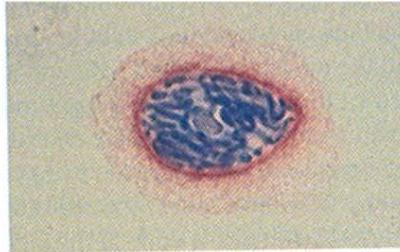
**Dysplasia –
pseudostratificált hám**

MITOSIS

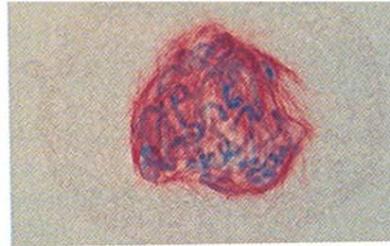
Normal morphologia

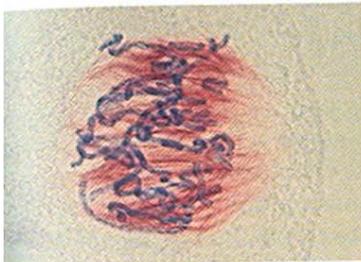
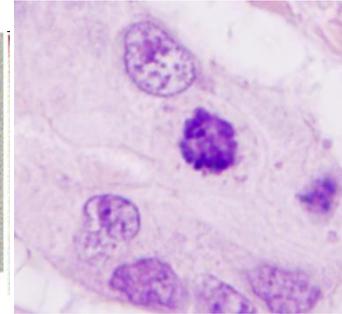
(a)

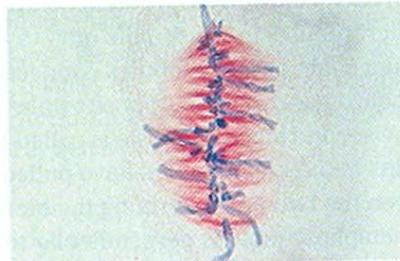
(b)

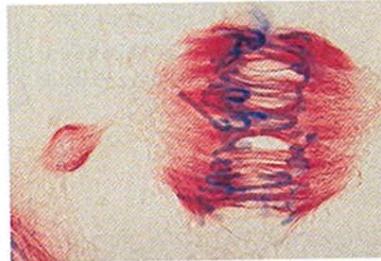
(c)

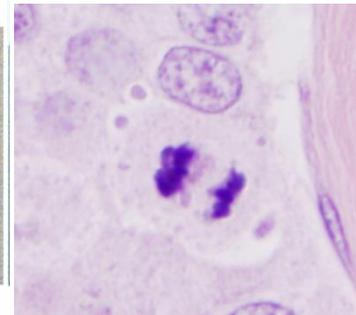
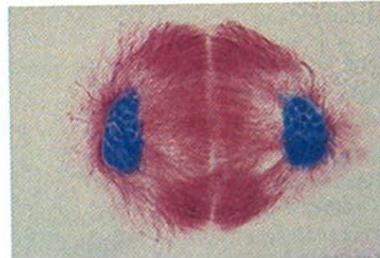
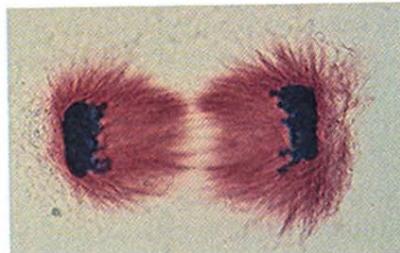
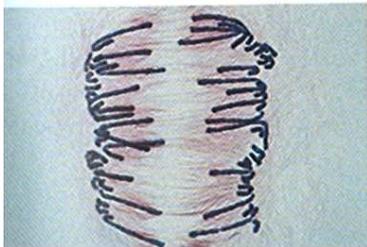
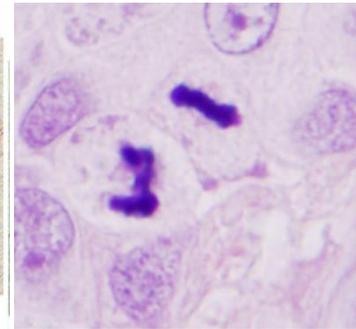
(d)

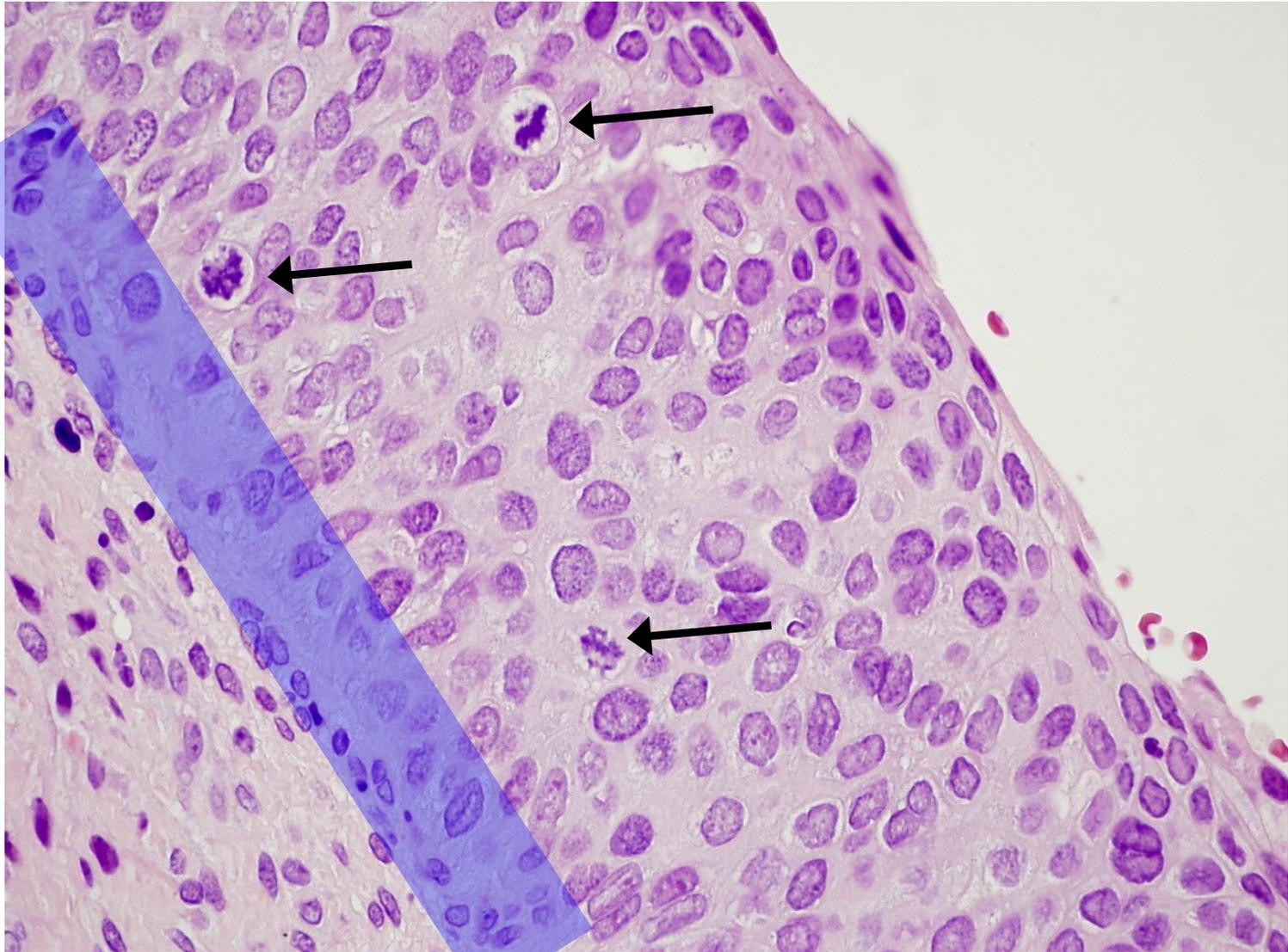
(e)

(f)

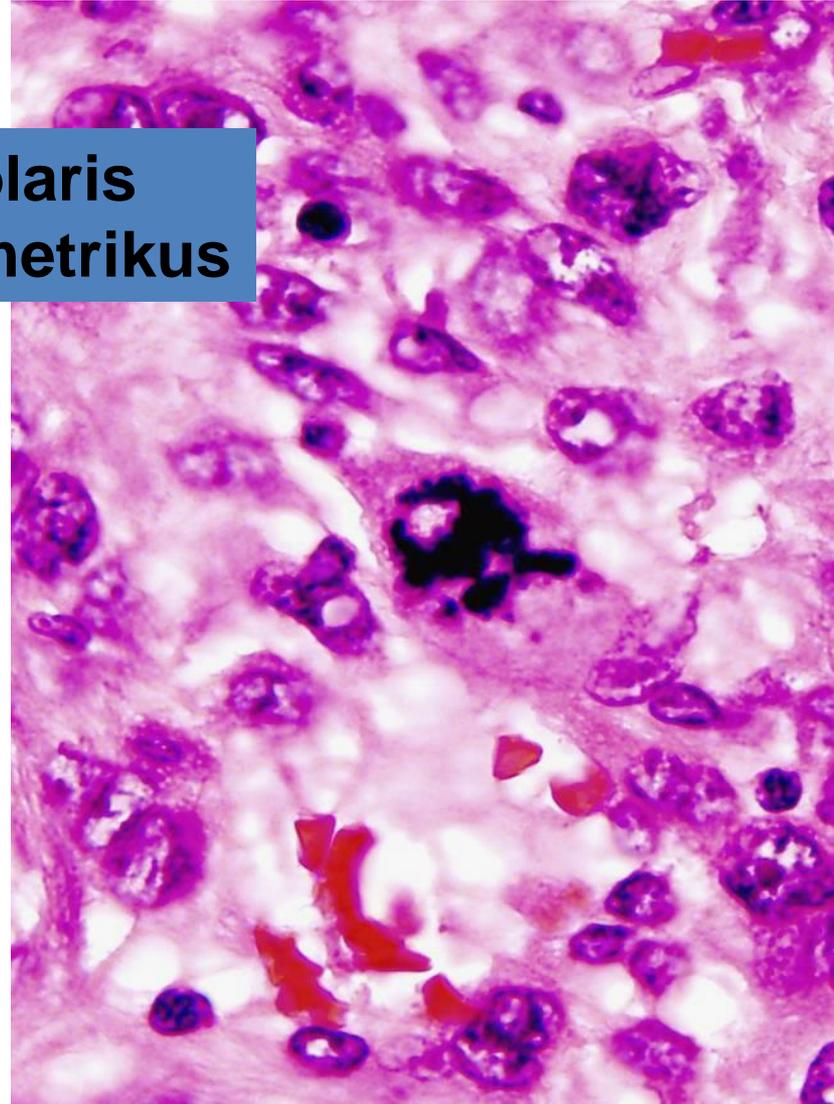
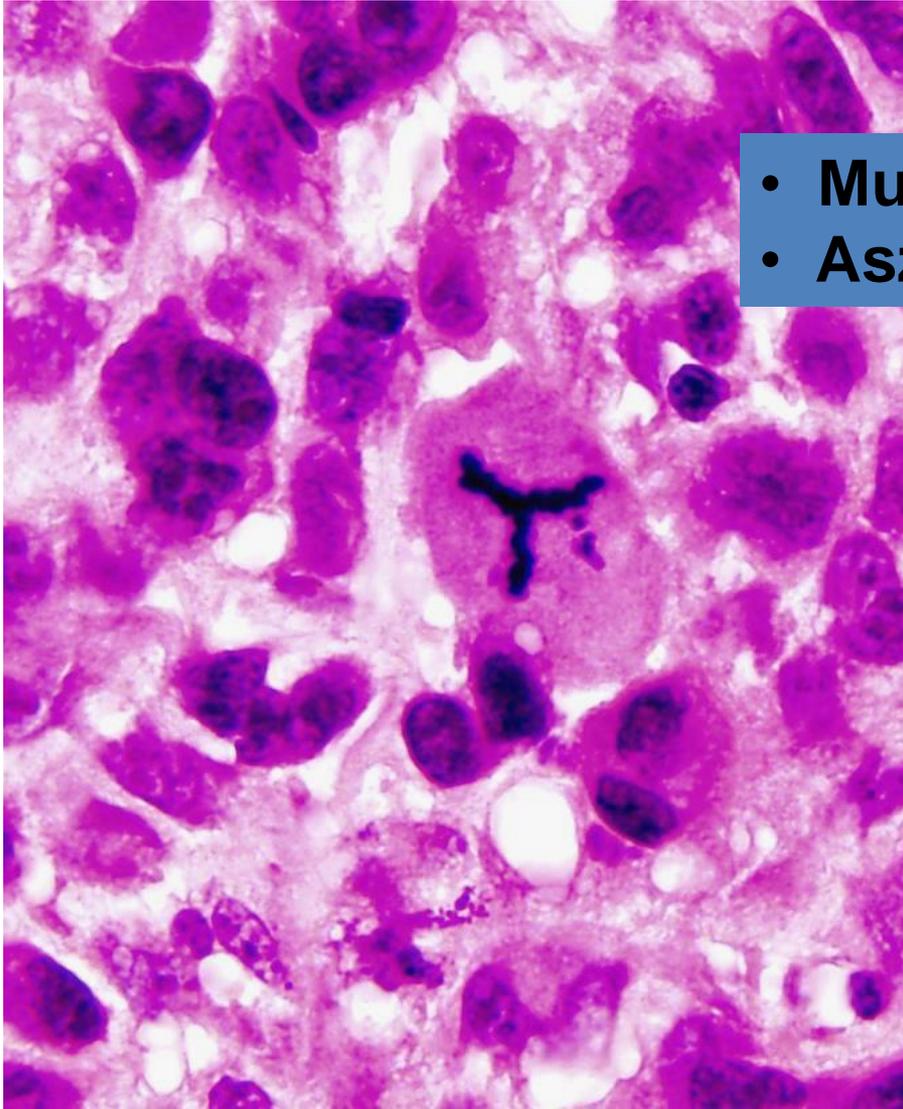

Mitosis szabálytalan helyen

Atypusos mitosisok

- Multipolaris
- Aszimmetrikus

Benignus és malignus tumorok- Összefoglalás

	BENIGNUS	MALIGNUS
KÖRÜLÍRTSÁG	Jól körülírt (tok)	Roszzul körülhatárolt
Növekedési mintázat	Expansiv	Infiltratív
Növekedési ráta	Lassú	Gyors
DIFFERENTIATIO	Jól diff (normál szövetre emlékeztethet)	Jól-Közepesen-Alacsonyan-(Anaplasticus)
METASTATICUS POTENCIÁL	Nincs	Van